

INHOUD

1. Vooraf	2
2. Inleiding	2
3. Brandpunten	3
a. Diaconaal werk in de wijken	3
b. Armoedebestrijding en individuele hulpverlening	5
c. Vluchtelingen en mensen zonder papieren	6
d. Diaconaal jeugdwerk	8
e. Duurzaamheid	9
4. Randvoorwaarden	10
a. Duurzaam werkzaam vermogen	10
b. Diaconaal vastgoed	11
c. Subsidierelaties	11
d. Stek als uitvoeringsorganisatie	11
e. Vrijwilligers.....	12
5. Doen en horen	12

Bijlagen

1. Verantwoording.....	13
2. Uitgangspunten begrotingsbeleid 2024 tot en met 2028	14
3. Randvoorwaarden voor investeringen in vastgoed	22
4. Overzicht verstrekte subsidies aan Stek en andere subsidierelaties.....	23

1 | Vooraf

De Diaconie ontwikkelt haar beleid in de context van de ontwikkelingen in de Protestantse Kerk en de stad Den Haag¹. Daarom begint dit beleidsplan met een korte inleiding waarin gesproken wordt over de kerk, de stad en de visie. In de verwoording zijn hier en daar aanpassingen gedaan ten opzichte van de vorige beleidsperiode. Dit beleidsplan volgt relatief snel op het vorige en sluit daar ook nauw bij aan.

De brandpunten van beleid en de belangrijkste randvoorwaarden voor de komende beleidsperiode staan in dit beleidsplan centraal. Naast de constanten in het beleid is hier ook van een aantal belangrijke beleidsaanpassingen sprake: als nieuw brandpunt van beleid is ‘Duurzaamheid’ toegevoegd en het brandpunt ‘Ouderenwerk met de wijkgemeenten’ is niet meer opgenomen. Na de theologische uitsmijter volgen tenslotte nog vier bijlagen.

2 | Inleiding

De Protestantse Kerk in Den Haag maakt een periode door van vergrijzing en krimp. Het is van belang dat de Diaconie dan kan terugvallen op een sterke uitvoeringsorganisatie. Het diaconale werk van onze lokale kerk steunt in toenemende mate steunt op de professionele inzet van medewerkers van Stek en via Stek ook op vrijwilligers van buiten onze kerk.

Dat neemt echter niet weg dat met het oog op de verdere toekomst wel degelijk keuzes moeten worden gemaakt als het gaat om de vraag waar de Diaconie in de stad present moet en kan zijn vanuit de toegevoegde waarde die we als kerk kunnen bieden. De belangrijkste ontwikkelingen in de stad onderstrepen de urgentie van het diaconale werk dat vanuit de wijken en door Stek tot stand komt. De kloven die onze stad doorklieven (tussen zand en veen, rijk en arm, wit en zwart, kansrijk en kansarm), zijn de afgelopen perioden veeleer verdiept in plaats van verder overbrugd. Onze samenleving sluit zich in toenemende mate af voor de opvang en integratie van vluchtelingen, terwijl duizenden mensen zonder papieren tegelijkertijd in onze stad wonen en werken maar zeer kwetsbaar zijn als het minder goed gaat. De mondiale klimaatcrisis doet eveneens in alle urgentie een dringend beroep op ons diaconale denken en doen.

Geïnspireerd door het voorbeeld van Jezus en verrijkt door diaconale voorbeelden in de traditie van het christelijk geloof, wil de Diaconie dienstbaar zijn in de stad. Dat betekent dat zij in het bijzonder aandacht heeft voor mensen in de marge, voor mensen in moeilijke en soms zelfs uitzichtloze situaties. In het diaconale werk kunnen mensen worden geraakt door de aandacht, zorg en liefde van diakenen of vrijwilligers, waardoor zij zich uitgenodigd voelen om ook mee te gaan doen en deel uit te gaan maken van de gemeenschap. Dichtbij mensen zijn, verbinding zoeken met mensen en bouwen aan gemeenschap met elkaar – we beschouwen dit in deze traditie als wezenskenmerken van ons diaconale werk.

Barmhartigheid en recht zijn sleutelwoorden. Dichtbij mensen zijn en het met hen uithouden, maar ook misstanden en onrecht benoemen en bijdragen aan verhoudingen die rechtvaardiger zijn, ook voor mensen die ongezien en ongehoord blijven. Zo wil de Diaconie zichtbaar zijn in de samenleving als teken van Gods aanwezigheid onder en liefde voor mensen.

Omdat de Diaconie graag aan het werk wil, vat zij haar missie samen in vier werkwoorden: delen, dienen, durven, doen.

- **Delen:** diakenen en diaconaal werkers delen van hetgeen zij zelf ontvangen hebben en geven zo vorm aan de zichtbare presentie van de christelijke gemeente bij de noden van de stad.
- **Dienen:** het perspectief van de ander is bepalend voor wat er gedaan wordt; een dienstbare instelling en dienende rol horen daarbij, in het bijzonder als het gaat om hulp aan mensen in de marge.
- **Durven:** het signaleren van onrechtvaardige verhoudingen en het stimuleren van bewustwording vragen soms om lef om naar overheid en eigen achterban te durven getuigen van de noodzaak tot meer recht voor de vele verdrukten in de samenleving.
- **Doen:** niet voor niets worden diakenen of diaconaal werkers soms de handen van de kerk genoemd; zij zijn de doeners en degenen die verbindingen weten te leggen en zo bijdragen aan goede verhoudingen in wijken en buurten met het oog op de vrede van de stad.

3 | Brandpunten

Voor de komende beleidsperiode heeft de Diaconie haar visie scherp gesteld op de volgende vijf brandpunten voor het diaconale werk:

- a. diaconaal werk in de wijken (*bron en bedding*)
- b. armoedebestrijding en financiële hulp (*'de armen zijn altijd bij jullie'*);
- c. vluchtelingen en mensen zonder papieren (*'jullie zijn zelf vreemdelingen geweest'*)
- d. diaconaal jeugdwerk (*'ga de weg van moedige eerlijkheid'*)
- e. duurzaamheid (*'... en de heilheid van de Schepping'*)

Vergeleken met het vorige beleidsplan is het brandpunt van ouderenwerk in dit beleidsplan los gelaten. Als nieuw, op zichzelf staand brandpunt van beleid is duurzaamheid toegevoegd.

a. DIACONAAAL WERK IN DE WIJKEN

— *Bron en bedding* —

Vanouds vindt het diaconale werk zijn bron en bedding in de gemeenschap. Daarom is de ondersteuning van de wijkdiaconieën een onbetwist brandpunt van beleid. Daarnaast zijn er gemeenschappen in en rond de buurt-en-kerkhuizen, die we evenzeer koesteren. Ook in

andere projecten (zoals JONG, Kinderwinkel en Wereldhuis) is gemeenschapsvorming van belang. Al deze vormen van gemeenschapsopbouw blijven een fundamentele bron en bedding van het diaconale werk.

De ondersteuning van de wijkdiaconieën en het diaconaal (opbouw-)werk in de wijken krijgt voor een belangrijk deel gestalte in het werk vanuit de buurt-en-kerkhuisen. Daarbij is het goed om op te merken dat

- wijkdiaconieën soms heel kwetsbaar zijn geworden,
- een buurt-en-kerkhuis soms ook kan dienen als hefboom, stimulator voor en concentratie van het diaconale werk van wijkcombinaties van de Protestantse Kerk,
- tenminste één buurt-en-kerkhuis per wijkcombinatie wel in algemene zin het streven blijft, maar niet meer als een doel op zichzelf wordt nagestreefd.

Wijkdiaconieën

In verschillende wijken van de stad zijn diaconaal werkers van Stek werkzaam. Zij ondersteunen de diakenen bij het opbouwen van een netwerk van relaties met mensen in armoede of sociaal isolement in de wijk en met instellingen en organisaties in de buurt, die hulp kunnen bieden, waaronder ook het betreffende stadsdeel.

Mede dankzij de expertise van de diaconaal werker ontstaan er verbindingen tussen kerk en buurt. Mensen in situaties van armoede of sociaal isolement komen meer in beeld van de wijkdiaconieën. Ook het werven van vrijwilligers van binnen en buiten de wijkgemeente vraagt gerichte aandacht en mogelijk een andere aanpak van het diaconale werk dan vanuit de kerk vaak gebeurt. Grote uitdagingen liggen op de terreinen van armoedebestrijding, zorg voor thuiswonende en in een isolement rakende of geraakte mensen en samenleven en samenwerken met mensen met heel verschillende culturele achtergronden.

Diaconaal werkers van Stek zijn niet meer in alle wijken of wijkcombinaties actief. Algemene ondersteuning in de vorm van beleidsondersteuning of introductietrainingen voor nieuwe diakenen wordt wel geboden aan wijkdiaconieën, met daarbij extra aandacht voor wijken waar geen diaconaal werker is. Ook trainingen rond specifieke thema's worden zo nodig ontwikkeld, waar mogelijk in samenwerking met andere organisaties, zoals de gemeente Den Haag, Divers Den Haag, Netwerk Dak, Kerk in Actie of PEP.

Buurt-en-kerkhuisen

Zichtbare tekenen van christelijke diaconale presentie in de wijken zijn de buurt-en-kerkhuisen. In en vanuit deze locaties worden tal van activiteiten uitgevoerd, zoals de uitgiftepunten van de Voedselbank, inloopspreekuren, ondersteuning bij problematische schulden, buurtmaaltijden en buurtkoffies, filmavonden, kringvieringen, moestuinieren en persoonlijke (pastorale) zorg voor mensen in nood. Ook worden naar behoefte cursussen aangeboden zoals taallessen, fietslessen, computercursussen, schildercursussen en zeer laagdrempelige yogacursussen. Dergelijke activiteiten zijn geen doel op zichzelf; ze blijven een middel waarmee mensen in de eigen kracht kunnen worden aangesproken en ze zijn daarnaast ook gericht op de onderlinge ontmoeting en verbinding.

Opvallend is met hoeveel verschillende organisaties de buurt-en-kerkhuizen samenwerken en hoeveel vrijwilligers met een heel verschillende religieuze, etnische en culturele achtergrond hun bijdrage leveren aan het werk. Verrassend is verder hoe dit werk ook nieuwe mensen interesseert voor het christelijk geloof en in bescheiden mate missionair is. Het zijn broedplaatsen van nieuwe vormen van kerk-zijn, omdat hier open en laagdrempelige gemeenschappen te vinden zijn die samen werken, eten en vieren.

De Paardenberg (Transvaal), Buurt-en-Lukas (Schilderswijk), Shalom met Kariboe Bibi (Bouwlust/Vrederust in Zuidwest), Bethel (Segbroek), de Kinderwinkel (Moerwijk) zijn de vijf diaconale locaties in Den Haag. De Diaconie zet in op de bestendiging van het werk dat in en vanuit deze locaties gebeurt en ook op de samenwerking met wijkgemeenten en wijk-diaconieën.

b. ARMOEDEBESTRIJDING EN FINANCIËLE HULPVERLENING

— ‘De armen zijn altijd bij jullie’ —

Altijd bij ons

Dit brandpunt van beleid blijft onverminderd van belang. Als Jezus zegt dat we de armen altijd bij ons hebben (Markus 14), dan verstaan we dat vanuit diaconaal perspectief ook als een opgave, dat de kerk ook letterlijk dichtbij de armen moeten willen zijn: dichtbij in de wijk, dichtbij in de kerk, dichtbij aan de tafel en de maaltijd des Heren. Een fundamentele diaconale opdracht van de kerk dus. Voor de Diaconie gaat het hierbij niet alleen om hulp bij (brood-)nood, maar ook om samenwerken, signaleren, doorverwijzen en verbindingen leggen. En in en door dit alles heen gaat het dus uiteindelijk om gemeenschapsvorming. Zo nodig is een intensivering van dit werk op zijn plaats.

Financiële hulpverlening

Het is goed dat steeds meer hulpverleners onze financiële noodhulp weten te vinden voor hun cliënten. De Diaconie wordt gekend en gevonden als laatste redmiddel, wanneer alle andere mogelijkheden zijn uitgeput. De Diaconie is via Stek misschien wel de enige organisatie, die financiële hulp ook nog contant kan uitkeren. Zorgvuldige financiële hulpverlening geven is een tijdrovende bezigheid. Veel tijd wordt besteed aan het zoeken van structurele oplossingen voor mensen. Dat betekent ook dat soms bij de Sociale Dienst wordt aangeklopt om het armoede-verhogend effect van sommige maatregelen aan de orde te stellen. Belangrijk blijft de inzet op het voorkomen van afhankelijkheid; om die reden is financiële hulp in beginsel eenmalig.

De afstemming en samenwerking tussen de Financiële Hulp van Stek en de Commissie Bijstandszaken (CBZ) van de Diaconie is goed en wordt gecontinueerd. Op deze wijze kan de Diaconie eenmalige hulp bieden en kunnen ook hulpaanvragen voor wat hogere bedragen in behandeling worden genomen. De focus van de hulp ligt op mensen in acute broodnood en op hulp aan mensen zonder papieren.

Naast mensen zijn

De uitgiftepunten van de Voedselbank brengen veel mensen binnen die extra hulp vaak goed kunnen gebruiken. Bij Kies! bieden we die extra hulp in de vorm van coachende begeleiding als mensen naar de voedselbankwinkel komen. We willen uitbreiding van Kies! naar andere locaties verkennen. Verder zijn ook de raad- en daadbalies en inloopsprekuren in de diaconale locaties veel mensen van dienst. Daar gaan medewerkers en vrijwilligers naast de mensen zitten om samen te kijken naar de vraag. Ook is verwijzing naar het project Budgetmaatjes⁰⁷⁰ van Stek mogelijk, waardoor mensen een maatje krijgen om hen bij te staan in het op orde krijgen van schulden en het voorkomen van nieuwe financiële problemen. Mooi is ook de manier waarop vanuit de BabyBullenBank materiële hulp in natura (kinderwagens, kinderbedjes, boxen) kan worden geboden aan ouders van pasgeboren baby's, die zelf niet de middelen hebben om dergelijke zaken aan te schaffen.

Armoedepreventie

Onderwijs is wereldwijd de bewezen beste route voor armoedepreventie. Daarom wordt de steun aan JONG Transvaal|Schilderswijk|Moerwijk ook gecontinueerd of zelfs geïntensiveerd. Hier krijgen leerlingen in het middelbaar onderwijs intensieve huiswerkbegeleiding van HBO- en WO-studenten, vaak met dezelfde achtergrond als de leerlingen. Veel oud-leerlingen komen ook terug als tutor. Zo zijn zij ook rolmodel. De resultaten zijn elk jaar uitstekend en de wachtlijst is steeds vol.

Basale zorg

Er is sprake van een toename van het aantal dak- en thuislozen, mensen zonder woning en mensen die opnieuw moeten leren om zelfstandig te wonen. De samenwerking in het werk van het Straatpastoraat en met het Aandachtscentrum worden dan ook voortgezet.

c. VLUCHTELINGEN EN MENSEN ZONDER PAPIEREN

— 'Jullie zijn zelf vreemdelingen geweest' —

Omdat wij zelf vreemdelingen zijn geweest

Naast hulp aan mensen in situaties van armoede is ondersteuning van vreemdelingen en vluchtelingen een eeuwenoude taak van kerken en diaconieën. 'Jullie weten immers hoe het voelt om vreemdeling te zijn, omdat jullie zelf vreemdelingen zijn geweest' (Exodus 23, 9). De zorg voor en het recht van de vreemde ander, de vreemdeling, de mens die anders is en doet, is vanuit onze Bijbelse bronnen een fundamentele opdracht voor het werk van kerk en diaconie.

Mensen zonder papieren en niet-rechthebbenden

In de moderne tijd is de opvang van vluchtelingen in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de overheid. Maar er blijken steeds mensen te zijn die om welke reden dan ook buiten de boot vallen: mensen die om uiteenlopende redenen 'ongedocumenteerd' zijn en mensen die wel een identiteitsbewijs hebben maar die toch geen aanspraak mogen maken

op de opvangvoorzieningen in onze stad. In het werk komen we ook steeds meer oudere mensen tegen zonder papieren, die al lang in Nederland verblijven en te kampen hebben met (ouderdoms-)kwalen en daardoor geen inkomen meer kunnen verdienen; deze groep valt meestal buiten eventuele regelingen.

Opvangregelingen als de 3xB (bad-bed-brood, waarbij begeleiding ontbrak) die er kwamen na rechtspraak op basis van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens hebben bij lange na niet het gewenste resultaat gehad. Het maatschappelijk klimaat heeft zich intussen verhard. De groep mensen waarvoor die begeleiding was bedoeld, is soms enkel aangewezen op de hulp van particulieren en van maatschappelijke organisaties. Er zullen steeds voor korte of langere tijd opvangplekken nodig blijven.

Dat geldt ook voor de crisishulp van vluchtelingen die bij Ter Apel anders buiten hadden moeten slapen. In de afgelopen periode steunde de Diaconie deze opvang die in verschillende kerken werd georganiseerd dankzij de inzet van vele vrijwilligers. Dergelijke vormen van crisishulp zullen ook in de toekomst wellicht ook weer nodig zijn.

De Halte

De Diaconie houdt daarom haar opvanghuis de Halte, met tijdelijke opvang voor vrouwen met jonge kinderen en een aparte plek voor drie ernstig getraumatiseerde mannen, open. Ook wordt gewerkt aan een veel laagdrempeliger noodopvang, waar enkele mensen tijdelijk en in grote mate zelfvoorzienend of steunend op een eigen netwerk kunnen verblijven.

Den Haag Wereldhuis

Voor mensen zonder papieren, die geen sociaal netwerk hebben, is er Den Haag Wereldhuis waar per jaar bijna duizend unieke bezoekers hun toevlucht zoeken en om hulp komen vragen. De Diaconie zoekt in samenspraak met Stek naar mogelijkheden voor intensivering van de financiering en zo blijven inzetten op het versterken van de zelfredzaamheid van deze mensen. Zo mogelijk zou de Diaconie een intensivering van het werk ter ondersteuning van vluchtelingen en mensen zonder papieren willen bewerkstelligen.

Het is goed dat het Wereldhuis op de nieuwe plek in de stad het werk veel beter zichtbaar maakt dan tevoren. Omdat het belang van beeldvorming en zichtbaarheid moeilijk overschat kunnen worden, is het goed dat hier meer op wordt ingezet.

Daarnaast is beleidsbeïnvloeding belangrijk en nodig. Het is goed dat Stek meer en meer de samenwerking zoekt met andere groepen en organisaties en zo de krachten bundelt. In gesprek met de overheid mag steevast steun gezocht blijven worden. Stek en Diaconie zullen de gemeente ook op haar verantwoordelijkheid aanspreken.

Sociale cohesie

In de samenleving en in de politiek is een verdere verharding en polarisering zichtbaar. Bij een mogelijk toenemende komst van vluchtelingen en migranten zullen de sociale cohesie en de vrede in de stad onder druk komen te staan. Dit vraagt aandacht voor degenen die zich in een globaliserende omgeving ontheemd en onbegrepen voelen. Bedacht moet worden dat Den Haag al vóór de komst van de nieuwe vluchtelingen en migranten één van de meest gesegregerde steden van ons land was en dat de scheidingen nog altijd herkenbaar

aanwezig zijn. De verschillen in o.m. inkomen, levensverwachting en opleidingsniveau van mensen zijn groot tussen de wijken. Door mensen met verschillende achtergronden met elkaar in contact te brengen en ontmoetingen te stimuleren, kan de Diaconie bijdragen aan meer sociale cohesie in de stad.

d. DIACONAAL JEUGDWERK

— ‘Ga de weg van moedige eerlijkheid’ —

Dat kinderen en jongeren in een liefdevolle en veilige situatie opgroeien, goed onderwijs mogen genieten en kansen krijgen en ontplooien in hun ontwikkeling – het zijn zaken die een gezonde samenleving nastreeft, maar die voor velen in onze stad niet aan de orde zijn. Als we onze kinderen willen leren ‘de weg van moedige eerlijkheid’ te gaan (met de woorden van Karel Eykmans herdichting bij Psalm 1), dan moeten we als Diaconie diezelfde weg zoeken.

Verantwoordelijkheid beter delen

De Diaconie heeft in de afgelopen periode de diaconale aspecten van het jeugdwerk sterker willen benadrukken dan voorheen en zet die lijn voort. De Diaconie hecht ook belang aan jeugdwerk in de vorm van ontmoeting rond spirituele vragen en thema’s en jeugdwerk als geloofsverdieping en rekt er op dat Stek hier zelf ook de beschikbare middelen in de vorm van het Stek Jong-fonds voor in zal zetten. Daarnaast pleit de Diaconie er al langere tijd voor dat de Algemene Kerkenraad zowel inhoudelijk als financieel een grotere betrokkenheid bij dit jeugdwerk ontwikkelt.

Kinderwinkel en JONG Transvaal|Schilderswijk|Moerwijk

Het diaconale jeugdwerk zal worden gecontinueerd of, wanneer mogelijk, zelfs geïntensiveerd. Dat geldt allereerst voor het werk van de Kinderwinkel en van JONG in Transvaal, Schilderswijk en inmiddels ook Moerwijk.

De Kinderwinkel blijft een prioriteit van de Diaconie. Dit project, in samenwerking met de Marcuskerk, weet veel kinderen en hun moeders en soms ook vaders te bereiken in een van de armste wijken van de stad, Moerwijk. De Kinderwinkel biedt een veilige plek voor kinderen, waar ze aan spel, huiswerkbegeleiding, muziekles en tal van andere activiteiten kunnen deelnemen. De moeder- en kind-ochtenden blijken een belangrijke ontmoetingsplek voor jonge moeders uit de buurt.

Ook het werk van JONG is voor de Diaconie bij uitstek een voorbeeld van succesvol en belangrijk diaconaal werk. De huiswerkbegeleiding die hier wordt gegeven, werkt sterk met het oog op de armoedepreventie. De manier waarop het project is ingericht, geeft het project echter een bredere impact. Als tutoren kunnen jongeren uit de wijk ervaring en zelfvertrouwen op doen, terwijl ze tegelijk belangrijk zijn als rolmodellen voor de tieners. En als hoofdcoach doen jongeren werkervaring op in dienst van Stek. Daarnaast is JONG een veilige huiskamer in de wijk, waar kinderen vanuit velerlei culturen en levensbeschouwingen elkaar ontmoeten en in openheid met elkaar in gesprek gaan. Dat JONG een project is van Stek, blijkt voor velen een waarborg voor betrouwbaarheid en veiligheid.

School van Barmhartigheid

Voor de Diaconie is het waardevol om in drie kwetsbare achterstandswijken (Schilderswijk, Transvaal en Moerwijk) op deze manier met Kinderwinkel en JONG voor kinderen en jongeren iets te kunnen betekenen. Tegelijkertijd zijn er veel jongeren die geen idee hebben van de uitdagingen elders in de stad. En jongeren hebben vaak helemaal geen beeld van het werk dat wordt gedaan voor mensen zonder papieren, daklozen, mensen met broodnood en honger. Daarom hecht de Diaconie grote waarde aan de door Stek ontwikkelde School van Barmhartigheid. In voorbereidende lessen, die door de projectleider worden gegeven, bereiden leerlingen zich voor op een ontmoeting met bijvoorbeeld mensen zonder papieren. Scholieren ontdekken op welke manieren geloof handen en voeten krijgt in de samenleving, in de vorm van de diaconale projecten. Voor scholieren is dit een leerzame ervaring: ze stappen uit hun bubbel, ontmoeten anderen en het prikkelt hun nieuwsgierigheid.

Op zeven onderwijsinstellingen verbindt de School van Barmhartigheid op deze manier de onderwijsdoelstellingen rondom burgerschap met de dagelijkse diaconale praktijk waarmee Stek en haar samenwerkingspartners in de stad aan werken. Uitbreiding en intensivering van het project wordt gesteund.

e. DUURZAAMHEID

— ‘...en heelheid van de schepping’ —

‘Gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping’ – zo luidde de slagzin van het conciliair proces dat aan actualiteit helaas niets heeft ingeboet. De klimaatcrisis dringt zich met zoveel urgentie aan ons op, dat duurzaamheid een nieuw en op zichzelf staand brandpunt van beleid is geworden.

Dat neemt niet weg dat duurzaamheid in alle brandpunten van beleid een eigen plek nodig. Aandacht voor duurzaamheid sluit naadloos aan bij het streven naar een rechtvaardige wereld, omdat de zorg voor de mens niet meer zonder de zorg voor de aarde gedacht kan worden. Dat vraagt om duurzame keuzes zoals voor de verduurzaming van werkprocessen, voor een duurzame bank en voor het plaatsen van zonnepanelen. Armoedebestrijding kan bijvoorbeeld op een meer duurzame manier invulling krijgen door moestuinieren te stimuleren en ervoor te zorgen dat ook de Voedselbanken meer producten hebben met een kleine ecologische voetafdruk.

Voor zichzelf ziet de Diaconie een voortrekkersrol weggelegd bij de verduurzaming van kerken en diaconale locaties, zowel in praktische zin als ook door het aanjagen en stimuleren van inhoudelijke, theologische bezinning. Aandacht voor consumentisme en inspiratie vanuit ascetische tradities kunnen hierbij richting geven en bevragen ons op de vragen hoe we leven, eten, bezitten, reizen en delen.

Streven is hier concreet ervoor te zorgen dat alle kerken in Den Haag *Groene Kerk* worden. Kerkrentmeesters en Diaconie kunnen hierin ook goed samen optrekken om dit op de agenda's te krijgen binnen de wijken en om de uitwerking ervan te faciliteren. En hoe mooi is het dan, wanneer arme huishoudens in de buurt mee profiteren van de zonnepanelen op de kerk (zoals bij de Marcuskerk gebeurt).

Duurzaamheid is ook een leidend beginsel voor de wijze, waarop het vermogen van de Diaconie wordt belegd. In het Beleggingsstatuut is bepaald dat dit vermogen waar mogelijk duurzaam wordt belegd, waarbij de *Sustainable Development Goals* van de Verenigde Naties als leidraad worden gehanteerd. De Diaconie belegt 'donkergroen' in fondsen die inzichtelijk kunnen maken op welke wijze zij aan de duurzaamheidseisen voldoen en de resultaten daarvan dienen in acht te worden genomen bij beleggingsbeslissingen.

4 | Randvoorwaarden

a. DUURZAAM WERKZAAM VERMOGEN

De Diaconie financiert haar werk grotendeels uit de opbrengsten van haar vermogen. Zij wordt bijgestaan door de Beleggingsadviescommissie (BAC), bestaand uit gereputeerde professionals, die adviseert over haar beleggingen. Beleid hierbij is *grosso modo* dat het vermogen ook in de toekomst de financiering van het diaconale werk in de stad bestendig mogelijk kan maken.

Voor de komende periode is dit beleid als volgt geconcretiseerd:

- uitgangspunt is een nominaal kernvermogen (niet gecorrigeerd voor inflatie) in de jaren 2024-2028 van 60 miljoen Euro;
- in de jaren dat een verlies wordt geleden, worden de verliezen verrekend met het vermogen; de minimale bijdrage aan Stek etc. blijft onveranderd;
- in de jaren dat een beleggingswinst wordt gemaakt, wordt allereerst het vermogen weer op de €60 mln gebracht (als het daaronder was gezakt);
- overschrijdt het vermogen de norm dan wordt allereerst de aan Stek toegekende bijdrage geïndexeerd met het inflatiepercentage voor het betreffende jaar. Resterende beleggingswinst wordt aan het vermogen toegevoegd.

Besloten is voorts om dit financieel beleid voor de periode 2024-2028 (5 jaar) vast te stellen, met dien verstande dat de houdbaarheid van dit begrotingskader na drie jaar (gedurende 2027) zal worden geëvalueerd en desgewenst zou kunnen worden aangepast. Verdere details zijn te vinden in de bijlage 2 *Uitgangspunten begrotingsbeleid 2024 tot en met 2028*.

De keuze om het vermogen in te zetten als langdurige en duurzame financieringsbron voor de diaconale projecten van Stek (2 miljoen Euro) en enkele andere afgebakende Haagse projecten (tezamen ca. 0,5 miljoen Euro) is bewust gemaakt en beleidsmatig verankerd. Met overige kosten zoals beheers- en beleggingskosten is ca. 0,2 miljoen euro gemoeid. Met de financiële ondersteuning van Stek van nominaal 2 miljoen euro per jaar voor de periode 2024-2028, ligt er een financieel fundament onder de projecten van Stek. Stek is daardoor in staat om een hefboomwerking op haar projecten te realiseren door het aantrekken van andere (financiële) partners, zoals de gemeente Den Haag en vermogensfondsen. De Diaconie is van mening dat zij het vermogen op deze wijze zodanig inzet, dat het op een duurzame wijze werkzaam is.

b. DIACONAAL VASTGOED

In het licht van de rendementsontwikkelingen van de beleggingsportefeuilles wil de Diaconie zich weer meer te richten op beleggingen in vastgoed. Daarbij is besloten ook te streven naar investeringen in vastgoed, waarvan het gebruik dichtbij de doelstellingen van de Diaconie ligt. Dit neemt niet weg dat het hier onverminderd gaat om vastgoed als belegging, waarbij de doelstellingen dus primair rendementsdoelstellingen zijn. Als bijlage 3 is de memo opgenomen, die door het College werd vastgesteld en waarin de randvoorwaarden beschreven staan voor investeringen in vastgoed.

c. SUBSIDIERELATIES

Naast de relatie met Stek verstrekt de Diaconie structureel subsidie aan:

- het Fonds voor Ontwikkeling en Vernieuwing van de Protestantse Kerk Den Haag;
- de Vereniging Oecumenisch Aandachtscentrum voor Informatie en Ontmoeting,
- de Stichting Invaliden Vakantieweken (SIV),
- de Stichting Straatpastoraat en
- Kerk in Den Haag.

In de bijlage 4 is bij wijze van concretisering een kort overzicht opgenomen van de verstrekte subsidies per subsidierelatie en (in het geval van Stek) per project, zoals begroot voor 2023. Naast deze structurele subsidierelaties kunnen in voorkomende gevallen ook incidentele subsidies worden verleend. Ook kan de Diaconie geld uitlenen. Voorts draagt de Diaconie via het diaconaal quotum en collectes in de wijkkerken bij aan de diaconale activiteiten van de landelijke kerk in binnen- en buitenland (Kerk-in-Actie).

d. STEK ALS UITVOERINGSORGANISATIE

Stek, Stichting voor stad en kerk, is sinds 2004 de uitvoeringsorganisatie van de Protestantse Kerk en Diaconie in Den Haag. De Diaconie is de grootste financier en belangrijkste opdrachtgever van Stek. De Diaconie draagt substantieel bij aan het werk van diaconale buurt-en-kerkhuizen en is de startmotor van de individuele financiële hulpverlening en de begeleiding van mensen zonder papieren. De directeur van Stek is tevens uitvoerend secretaris van de Diaconie. Deze grote wederzijdse betrokkenheid en intensieve samenwerking tussen Stek en de Diaconie biedt veel voordelen:

- het werk van de Diaconie is op een laagdrempelige en toch zeer herkenbare wijze present in de stad;
- veel organisaties werken makkelijker met Stek samen, dan met de Protestantse Diaconie of Protestantse kerk;
- de drempel voor velen om vrijwilliger bij Stek te worden ligt lager dan die van een lidmaatschap bij de kerk;
- het verkrijgen van fondsen en subsidies is voor Stek als stichting en uitvoeringsorganisatie eenvoudiger dan voor de Diaconie als kerkelijk college en vermogensfonds;

- Protestantse Kerk en Diaconie beschikken over een wendbare, professionele en slagvaardige uitvoeringsorganisatie.

Op basis van de projectplannen en projectrapportages spreken het moderamen van de Diaconie en het management team van Stek met elkaar over de resultaten van het werk. In die plannen en rapportages is aandacht voor de kwalitatieve impact van het werk als ook voor de kwantitatieve resultaten (zoals aantallen deelnemers, bezoekers en vrijwilligers). De resultaten worden geteld en verteld.

e. VRIJWILLIGERS

De aanwezigheid van Stek als professionele uitvoeringsorganisatie met bijna duizend vrijwilligers neemt geenszins de noodzaak weg voor de Diaconie, om in het beleid specifieke aandacht te besteden aan de werving en begeleiding van vrijwilligers. Het is van belang en positief dat via Stek talloze mensen zich aan de projecten willen verbinden, die geen kerkelijke binding (willen) hebben.

Er zijn echter ook veel vrijwilligersfuncties, waarvoor het belangrijk is mensen te werven die een kerkelijke binding hebben of zelfs (belijdend) lid zijn van de Protestantse Kerk. Voor de Diaconie gaat het hierbij primair, maar niet uitsluitend om diakenen in de wijkgemeenten. Het groeiend aantal vacatures en de toenemende moeilijkheid — ook voor andere colleges en functies — om ambtsdragers te werven, noodzaakt in de komende beleidsperiode wel tot extra aandacht voor deze belangrijke randvoorwaarde.

5 | Doen en horen

‘Wij zullen deze woorden doen en horen’, sprak het volk Israël in de woestijn, nadat het de voorschriften had ontvangen voor een rechtvaardige samenleving.

Laat zo ook de volgorde van het diaconale handelen zijn: compassie en commitment gaan voorop, de reflectie op wat daaruit wordt gedaan volgt op de voet en deze voedt op haar beurt weer het handelen.

Bijlage 1

Dit meerjarenbeleidsplan volgt relatief kort op het vorige, omdat de Diaconie ervoor heeft gekozen de eigen beleidscyclus met die van Stek synchroon te laten lopen. Tegelijk met dit nieuwe beleidsplan 2024-2028 voor de Diaconie bereidt ook Stek beleidsplan voor dezelfde periode voor. Omdat dit beleidsplan relatief kort op het vorige komt, is gekozen voor een pragmatische benadering van bijstelling van dat beleidsplan.

Dit beleidsplan is tot stand gekomen dankzij bijdragen van vrijwilligers, diakenen, predikanten, leden van de Algemene Kerkenraad en medewerkers van Stek. Behalve de voorbereidende gesprekken in het moderamen en in het College van Diakenen heeft een gezamenlijke beleidsdag van Diaconie en Stek op 13 mei 2023 in de Maranathakerk voor input en inspiratie gezorgd. De plenaire bijdragen op deze dag werden verzorgd door Trees van Montfoort (over groene theologie; auteur van het gelijknamige boek), Maïke Lolkema (over diaconaal jeugdwerk) en Derk Stegeman (over vluchtelingen en mensen zonder papieren).

Dit beleidsplan is in eerste versie besproken in het moderamen van 13 september 2023. Het is in de Collegevergadering van 26 september 2023 besproken en daar met enkele wijzigingen voorlopig vastgesteld. Als zodanig is dit beleidsplan vervolgens ter definitieve vaststelling voorgelegd aan de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Kerk Den Haag, die het in zijn vergadering van [datum 2023] heeft vastgesteld.

Uitgangspunten begrotingsbeleid 2024 tot en met 2028

Op verzoek van de penningmeesters en de leden van de BAC heeft IBS een scenarioanalyse van de huidige portefeuille gemaakt (zie **bijlage 2**). De scenarioanalyse is gebaseerd op aannames met betrekking tot de toekomst. Voor die analyse worden de meest recente cijfers gebruikt. Dit betreft het tot het beschikking staande vermogen, de verwachte rendementen/risico's (in standaarddeviatie) per beleggingscategorie en de jaarlijkse onttrekking.

Hieruit komt naar voren dat er met de huidige beleggingsmix en de door IBS voorgestelde aannames over toekomstige ontwikkelingen naar verwachting op langere termijn een gemiddeld rendement van netto 4,4% - waarbij netto betekent: na aftrek van kosten - behaald gaat worden (5,3% bruto).

Ervan uitgaande dat het vermogen van de Diaconie ongeveer €60 miljoen bedraagt is 4,4% netto ongeveer €2,6 miljoen per jaar.

De uitgaven van de Diaconie worden begroot op circa 4,5% van €60 miljoen, te weten €2,6 miljoen, een bedrag dat nagenoeg overeenkomt met het uitgavenpatroon van de afgelopen jaren van de Diaconie. In deze uitgaven is een bijdrage aan STEK begrepen van €2 mln (€2,3 mln incl. huursubsidie).

De volgende keuzes liggen voor aan het College van Diakenen:

- 1) Stek ontvangt jaarlijks €2 mln – continuering van de bijdrage en het vermogen op de (huidige) nominale waarde
- 2) Stek ontvangt jaarlijks €2 mln jaarlijks vermeerderd met inflatiecorrectie – dit betekent dat de (nominale) waarde van het vermogen jaarlijks sterk terug zal lopen omdat de bijdrage aan Stek niet wordt gedekt door het rendement (elk jaar moeten we dan meer interen op het vermogen)
- 3) De Diaconie indexeert het vermogen om de actuele waarde te behouden, maar dan moet de bijdrage aan Stek worden verlaagd – dan moet het vermogen dan worden verhoogd conform inflatie. Dat betekent dat de bijdrage aan Stek in de eerste jaren zou moeten worden verlaagd, om mogelijk weer toe te nemen als het rendement meer stijgt (dan bij de nominale waarde).

Het moderamen adviseert **optie 1** - de huidige bijdrage ad €2 mln aan Stek voor de jaren 2024 tot 2028 ongewijzigd continueren. Zowel de nominale waarde van de Stek bijdrage en het vermogen blijven dan gelijk. Dat betekent dat beiden – bij de huidige inflatiecijfers en rendementsprognose – 5-10% aan koopkracht verliezen (zie **bijlage 1**). Ook al blijft de nominale waarde daarmee op ongeveer €60 mln, de reële waarde van het vermogen daalt omdat niet wordt geïndexeerd c.q. gecorrigeerd voor inflatie. Dat geldt ook voor de bijdrage aan Stek, indien deze wordt gecontinueerd op nominaal hetzelfde bedrag van €2 mln.

Een besluit om akkoord te gaan met jaarlijkse onttrekkingen ter hoogte van €2,6 mln (naast de €2 mln aan Stek worden ook de andere subsidierelaties met bijv. het Aandachtscentrum dan ongewijzigd) houdt bovendien een reële kans in dat de Diaconie in deze periode op haar vermogen inteert als we minder dan 4,4% rendement realiseren.

Uitgangspunt is een nominaal kernvermogen (niet gecorrigeerd voor inflatie) in de jaren 2024 tot en met 2028 van €60 mln, waarbij dus zowel het rendement als de onttrekking op ca. 4,4% liggen.

- In de jaren dat een verlies wordt geleden (dwz rendement lager dan 4,4%), worden de verliezen verrekend met het vermogen; de bijdrage aan Stek etc. blijft onveranderd.
- In de jaren dat een beleggingswinst wordt gemaakt, wordt allereerst het vermogen weer op de €60 mln gebracht (als het daaronder was gezakt).
- Overschrijdt het vermogen de norm dan wordt allereerst de aan Stek toegekende bijdrage geïndexeerd met het inflatiepercentage voor het betreffende jaar. Resterende beleggingswinst wordt aan het vermogen toegevoegd.

Voorstel is om dit financieel beleid voor de periode 2024-2028 (5 jaar) vast te stellen, met dien verstande dat de houdbaarheid van dit begrotingskader zal na drie jaar (gedurende 2027) worden geëvalueerd. Als uit de evaluatie blijkt dat dit beleid voor de navolgende periode onhoudbaar of onverantwoord is, behoudt de Diaconie zich uitdrukkelijk het recht voor om de bijdrage aan Stek in het laatste jaar (2028) aan te passen, ofwel als overgang naar een gewijzigd financieel beleid vanaf 2029 ofwel als eerste jaar van een nieuwe financieel beleidsperiode (roll-over) die dan per 1/1/2028 ingaat.

Bijlage 1 - Consequenties van voorgesteld begrotingsbeleid voor de waarde van het vermogen

Op 31/12/2019 bedroeg het vermogen EUR 63 mln

Op 31/12/2020 bedroeg het vermogen EUR 61 mln

Op 31/12/2021 bedroeg het vermogen EUR 68 mln

Op 31/12/2022 bedroeg het vermogen EUR 60 mln

De inflatie in 2022 bedraagt 10 %. Het koopkrachtverlies is dan ca. €6,8 mln naast het gerealiseerd verlies in de beleggingen ad €8 mln. De inflatie in 2023 bedraagt tot op heden 6,7 %

Onderstaande tabel schetst welke vermogenswaarde op heden correspondeert met een voor inflatie gecorrigeerd vermogen koopkrachtbehoud ad 3 % per de ultimo 2027 (komt overeen met de gemiddelde inflatie van de laatste vier jaar)

Basisvermogen verhoogd met 3% inflatie					
	2023	2024	2025	2026	2027
€ 40.000.000,00	€ 41.200.000,00	€ 42.436.000,00	€ 43.709.080,00	€ 45.020.352,40	€ 46.370.962,97
€ 45.000.000,00	€ 46.350.000,00	€ 47.740.500,00	€ 49.172.715,00	€ 50.647.896,45	€ 52.167.333,34
€ 51.750.000,00	€ 53.302.500,00	€ 54.901.575,00	€ 56.548.622,25	€ 58.245.080,92	€ 59.992.433,35
€ 55.000.000,00	€ 56.650.000,00	€ 58.349.500,00	€ 60.099.985,00	€ 61.902.984,55	€ 63.760.074,09
€ 60.000.000,00	€ 61.800.000,00	€ 63.654.000,00	€ 65.563.620,00	€ 67.530.528,60	€ 69.556.444,46

Conclusie: Een vermogen van €60 mln nominaal per ultimo 2027 betekent dit een koopkrachtverlies van ca. €8 mln t.o.v. de situatie van heden (januari 2023).

Het diaconaal vermogen zal zich bij een continuering van de jaarlijkse onttrekking van 2,6 mio (ten behoeve van Stek en andere subsidierelaties) in de periode 2024-2028 naar verwachting als volgt ontwikkelen. De nominale waarde blijft dus op ca. €60 mln.

Basis scenario - met €2.600.000 onttrekking					
Vermogen	2023	2024	2025	2026	2027
€ 60.000.000,00	€ 59.980.000,00	€ 59.959.140,00	€ 59.937.383,02	€ 59.914.690,49	€ 59.891.022,18

IBS
capital
allies

Scenario-analyse

Diaconie Den Haag

April 2023

Aanleiding & conclusie scenario-analyse

Voorafgaand aan de BAC-vergadering van 8 maart is aan IBS verzocht om door middel van een scenario-analyse de vermogensontwikkeling in beeld te brengen. Voor de komende vijf jaar bij een ongewijzigd beleid dat in lijn is met de geoptimaliseerde portefeuille zoals bepaald in 2021.

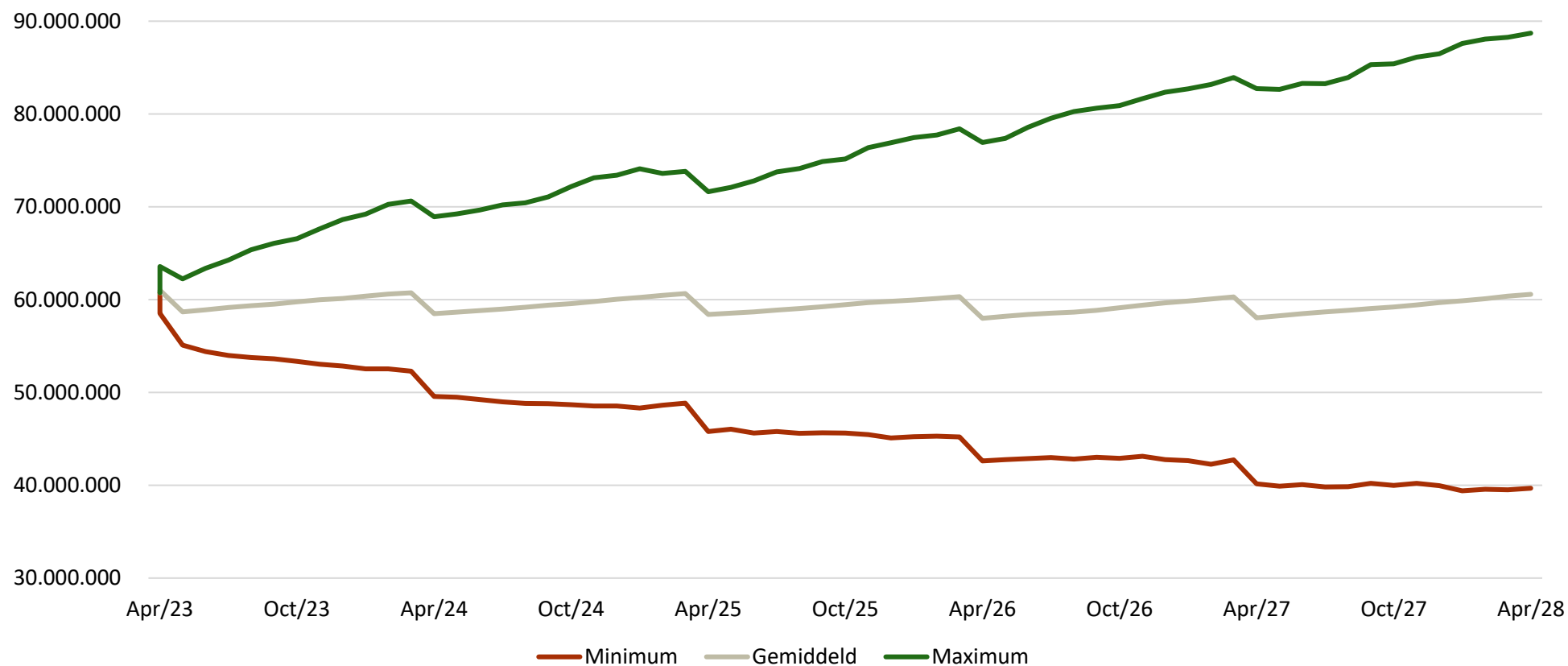
- In 2021 was het verwacht rendement van de geoptimaliseerde portefeuille 4,4%. En 3,5% na alle kosten. Het verwachte risico was 7,9%.
- De veranderende marktomstandigheden in de afgelopen periode hebben impact op de verwachtingen voor beleggingscategorieën. Het verwachte bruto rendement en risico voor de geoptimaliseerde portefeuille is **nu 5,3% (netto 4,4%) en 7,6%** respectievelijk.
- **Hoe kan dit?** De onafhankelijke bronnen die wij gebruiken, actualiseren wij jaarlijks. Met name voor vastrentende beleggingen geldt dat door het oplopen van de kapitaalmarktrente de relatieve aantrekkelijkheid is toegenomen. En daarmee het verwachte rendement naar de toekomst hoger ligt. Dit veroorzaakt hoofdzakelijk **het hogere verwachte rendement** voor de geoptimaliseerde portefeuille.
- Voor een scenario-analyse resulteert dit in een andere input. Hierbij opgemerkt dat een scenario-analyse geen exacte wetenschap is. Het is een indicatie waaruit je de invloed van onttrekkingen op het vermogen opmaakt.

Conclusie

- Uitgaande van jaarlijkse onttrekkingen van EUR 2,5 miljoen blijft het huidige vermogen in stand in het basisscenario. Echter achten wij het niet onwaarschijnlijk dat er ingeteerd wordt op het vermogen in de komende vijf jaar.

Scenario-analyse DDH

Vermogensontwikkeling

- Het verwachte bruto rendement van de geoptimaliseerde portefeuille bedraagt op basis van onze aannames 5,3% per jaar. De verwachte gemiddelde waarde van het vermogen, rekening houdend met kosten van 0,90% en de jaarlijkse onttrekkingen van EUR 2,5 miljoen, bedraagt over 5 jaar € 60,6 miljoen.
- In een positief scenario groeit het vermogen tot EUR 88,7 miljoen. in een negatief scenario neemt het vermogen af tot EUR 39,7 miljoen.

* De grijze lijn toont de ontwikkeling van het vermogen op basis van het verwachte rendement. De groene lijn wanneer de beurzen zich zeer positief en de rode lijn wanneer beurzen zich zeer negatief ontwikkelen. Deze uitkomsten zijn gebaseerd op een 95% betrouwbaarheidsinterval. 97,5% van de uitkomsten bevinden zich boven de rode lijn. Dalingen tot onder rode lijn zijn daarmee niet uitgesloten.

Aannames geoptimaliseerde portefeuille

Categorie	Bruto rendement 2021	Risico (Volatiliteit) 2021	Bruto rendement 2023	Risico (Volatiliteit) 2023
 Aandelen Ontwikkelde Markten	5,80%	17,50%	5,40%	14,50%
 Aandelen Opkomende Markten	5,80%	22,50%	5,40%	20,50%
 Investment Grade Staatsobligaties Eurozone	-0,22%	3,90%	3,21%	4,00%
 Investment Grade Bedrijfsobligaties Eurozone	0,27%	5,00%	4,26%	4,00%
 Asset Backed Securities Europa	1,80%	3,10%	6,33%	2,25%
 Emerging Markets Debt (unhedged)	4,47%	10,00%	7,31%	12,00%
 HY Obligaties Global (unhedged)	4,25%	15,00%	7,25%	11,00%
 Nederlandse Hypotheken	1,70%	2,50%	4,26%	3,13%
 Niet-beursgenoteerd vastgoed	6,00%	7,50%	4,40%	15,00%
 Niet-beursgenoteerd vastgoed (leveraged)	8,50%	10,50%	6,00%	15,00%
 Private Equity	10,00%	17,50%	10,00%	17,00%
 Private Debt	6,50%	10,00%	6,00%	9,00%
 Impact	2,00%	10,00%	2,50%	9,00%
 Liquiditeiten	0,00%	0,50%	0,50%	0,50%

* Bronnen: Rendementen Commissie Parameters 2022 en huidige yield per beleggingscategorie. Risico op basis van VBA Risicostandaarden 2022.

DISCLAIMER

IBS
capital
allies

Deze presentatie is exclusief vervaardigd ten behoeve van en voor intern gebruik door de ontvanger en niets uit deze presentatie mag openbaar worden gemaakt of bekendgemaakt aan een ander dan de ontvanger. Noch deze presentatie, noch enig gedeelte uit deze presentatie mag worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor deze presentatie is opgesteld zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van IBS. De informatie in deze presentatie geeft de heersende huidige markt weer en onze visie daarop, welke aan verandering onderhevig kunnen zijn. De in dit document opgenomen informatie is samengesteld uit bronnen die als betrouwbaar gelden zonder dat naar de juistheid van die informatie nader onderzoek is gedaan. Geen uitdrukkelijke of impliciete waarborgen of garanties worden gegeven met betrekking tot de juistheid of volledigheid van deze presentatie of de inhoud daarvan. Tevens zal noch deze presentatie noch iets in de presentatie enige verplichting scheppen voor IBS of de basis van enige overeenkomst zijn met IBS of beogen te zijn.

MEMO van
aan
datum
onderwerp

Moderamen Diaconie
College van Diakenen
18 januari 2023
Randvoorwaarden voor investeringen
in vastgoed (stenen)

Bij aankopen van vastgoed als belegging zullen de volgende voorwaarden in acht worden genomen:

- Er wordt uitsluitend geïnvesteerd in een pand/panden in Den Haag.
- Er wordt in beginsel gezocht naar gebruik waar (ook) een diaconaal doel mee is gediend, bijvoorbeeld woonruimte voor doelgroepen, gebruik door goede doelen organisaties en sociale ondernemers. Het kan zijn, dat het doel pas kan worden gerealiseerd na een aantal jaren beheer, omdat er dan pas ruimte ontstaat voor nieuwe gebruikers. Het voorgaande sluit niet uit, dat de Diaconie vastgoed aankoopt zonder diaconaal doel maar vanwege het verwachte rendement.
- Bij aankoopbeslissingen wordt gekeken naar de exploitatie en de visie op de lange termijn (tenminste 10 jaar).
- Er wordt gestreefd naar een bruto aanvangsrendement (verhouding tussen de totale investeringskosten enerzijds en de bruto huurinkomsten in het eerste jaar) van tenminste 4% en dat tevens tenminste even hoog is als het begrote rendement van de beleggingen van de Diaconie in het jaar van aankoop.
- De betrokkenheid van de Diaconie heeft een van de volgende vormen:
 - o De Diaconie wordt eigenaar en verhuurt aan een instelling of organisatie (die eventueel aan individuele huurders doorverhuurt);
 - o De Diaconie verstrekt een financiering die de aankoop voor een organisatie of instelling die als koper/eigenaar optreedt.

Projecten, die aan bovenstaande voorwaarden voldoen, passen in het investeringsbeleid van de Diaconie en worden daarom niet afzonderlijk ter beoordeling aan het College van Diakenen voorgelegd.

Bij omvangrijke investeringen wordt samenwerking gezocht met organisaties als Fonds 1818, Fonds Levi Lassen en Stichting Boschuyzen, in beginsel via gezamenlijk eigenaar zijn.

Aankoopprojecten die minder kans op rendement bieden of die bijzondere risico's kennen, kunnen toch in aanmerking komen, als er diaconale doelen mee kunnen worden bereikt. Zij worden vooraf ter goedkeuring aan het College van Diakenen voorgelegd.

Bijlage 5. Overzicht bijdragen en subsidies van diaconale gelden naar bestemming

	Begroting 2023	Begroting 2022	Realisatie 2021
<u>Samenvatting:</u>			
Landelijke bestemming:	86.000	134.000	78.432
Stadsbreed:	1.410.100	1.376.400	1.278.207
Stadswijk:	990.100	953.900	900.488
Totaal activiteitenlasten	2.486.200	2.464.300	2.257.128
<u>Landelijke bestemming:</u>			
Diaconaal quotum	66.000	114.000	66.205
Verdubbeling collecten i.v.m. noodhulp	20.000	20.000	12.227
Totaal landelijke bestemming	86.000	134.000	78.432
<u>Stadsbreed:</u>			
Projecten Stek (uitsplitsing zie volgende pagina)	1.022.200	1.037.300	932.984
Huurkorting Parkstraat	275.400	232.600	232.600
	<u>1.297.600</u>	<u>1.269.900</u>	<u>1.165.584</u>
Aandachtscentrum	31.100	30.300	29.788
Huurkorting Schoolstraat	19.000	19.000	19.000
	<u>50.100</u>	<u>49.300</u>	<u>48.788</u>
Kerk in Den Haag	25.000	22.700	22.740
Stichting Straatpastoraat	20.000 *)	19.000	19.000
Fonds voor ontwikkeling en Vernieuwing	11.400	10.000	11.345
Stichting SIV (vakantieweken)	4.000	3.500	3.500
Incidentele subsidies	2.000	2.000	7.250
	<u>62.400</u>	<u>57.200</u>	<u>63.835</u>
Totaal stadsbreed	1.410.100	1.376.400	1.278.207
*)	Naast de directe steun aan Stichting Straatpastoraat ondersteunt de Diaconie ook de vrijdagse maaltijden van het Straatpastoraat; dit is een project dat via Stek loopt (zie Stek Stadsbreed).		
Samengeteld:			
Straatpastoraat	43.700	35.700	46.902

	Begroting 2023	Begroting 2022	Realisatie 2021
<u>Stadswijk:</u>			
<i>Activiteiten (uitsplitsing wijken volgende pagina):</i>			
Den Haag Zuid-West	163.000	159.200	146.570
Bergkerk, Maranathakerk	209.800	191.900	203.178
Drieklank, Marcuskerk	400.800	393.600	337.946
Archipel-Haagse Hout	76.500	72.100	63.205
Centrum	105.600	102.400	129.923
Bethlehemgemeente	34.400	34.400	19.453
Afrondingen wijkbegrotingen		300	214
Totaal stadswijk	990.100	953.900	900.488

Nadere uitsplitsing projecten Stek stadsbreed:

Stadsbreed

Bovenwijken diaconaal advieswerk	37.800	32.900	23.157
Ouderenwerk	143.800	125.300	123.800
Individuele hulpverlening	312.600	340.700	258.563
Baby Bullen Bank	18.500	18.900	11.221
Straatpastoraat	23.700	16.700	27.902
Belangenbehartiging Armoede	10.400	12.100	20.292
Wereldhuis	88.100	150.600	67.448
Noodopvang De Halte	96.500	80.800	23.208
Verkenning Hoofskade	-	-	123.413
Kariboe Bibi	76.300	49.400	25.769
StekJong	109.100	109.800	118.900
Advies vrijwilligersbeleid	93.400	79.900	105.534
HUB Geloof in Den Haag	-	5.000	3.058
Mediatheek De Bovenkamer	12.000	15.200	-
Overige projecten	-	-	720
Totaal stadsbreed Stek	1.022.200	1.037.300	932.984

	Begroting 2023	Begroting 2022	Realisatie 2021
<u>Nadere uitsplitsing stadswijk:</u>			
Combinatie I			
Buurt-en-kerkhuis Shalom	113.700	117.800	120.499
Kies! (sociale supermarkt)	35.200	26.400	19.695
Wijkexploitatie	14.100	15.000	6.376
Totaal	163.000	159.200	146.570
Combinatie II			
Buurt-en-kerkhuis Bethel	196.000	172.500	192.562
Wijkexploitatie Bergkerk	7.200	11.900	7.262
Wijkexploitatie Maranathakerk	6.600	7.500	3.354
Totaal	209.800	191.900	203.178
Combinatie III			
Buurt-en-kerkhuis Paardenberg	210.600	191.300	161.016
Kinderwinkel	107.500	101.000	98.460
Kinderwinkel uit Fonds van Reenen	6.200	6.200	8.454
JONG Transvaal/Schilderswijk	67.500	84.700	65.317
Wijkexploitatie	9.000	10.400	4.700
Totaal	400.800	393.600	337.946
Combinatie IV			
Diaconaal opbouwwerker	69.000	63.400	42.770
Wijkexploitatie	7.500	8.700	20.435
Totaal	76.500	72.100	63.205
Combinatie V			
Buurt- en Lukaskek	95.700	92.500	126.652
Wijkexploitatie	9.900	9.900	3.271
Totaal	105.600	102.400	129.923
Totaal stadswijk	955.700	919.200	880.821